

Dorota Górna

Pełczyska, gm. Złota Pińczowska,
woj. kieleckie

Informator Archeologiczny : badania 13, 265-266

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MASŁOMĘCZ, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 9

Uniwersytet im. Marii Skłodowskiej-
Curie
w Lublinie
Zakład Archeologii Polski

Badania prowadził mgr Andrzej Kokowski. Finansował Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu przedrzymskiego i rzymskiego.

Badania skoncentrowano w północnej części osady, w miejscu gdzie zarejestrowano w trakcie badań powierzchniowych największą koncentrację ceramiki toczzonej na kole i importy rzymskie.

Badaniami objęto powierzchnię 100 m² /długość profili głównych 20 m/. Stanowisko charakteryzuje następująca struktura stratygraficzna: humus - 20-25 cm, warstwa kulturowa wiązana z okresem rzymskim - 25-75 cm, śladowo zachowana nieciągła warstwa wiązana z kulturą pucharów lejkowatych /75-83 cm/, warstwa oglejenia 80-110 cm, calec gliniasty.

W trakcie badań zarejestrowano 8 obiektów o charakterze mieszkalnym i gospodarczym. Na szczególną uwagę zasługuje obiekt nr 2 - ziemianka, w obrębie której znaleziono m.in.: denar Faustyny Starszej, fragmenty naczyń szklanych, paciorki szklane i żelazną zapinkę VI grupy A.

Obiekt ten niszczy strop ziemianki z okresu przedrzymskiego, w obrębie której znaleziono m.in. ceramikę toczoną na kole /sivą/.

Na podkreślenie zasługuje fakt dużej frekwencji w materiale masowym ceramiki toczzonej na kole /około 40%/.

Materiały do okresu opracowania znajdują się w Zakładzie Archeologii Polski UMCS.

Badania będą kontynuowane.

PEŁCZYSKA, gm. Żłota Pińczowska
woj. kieleckie

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadziła Dorota Górna. Finansował WKZ w Kielcach. Grodzisko wczesnośredniowieczne. Osadnictwo neolityczne i późnośredniowieczne.

Podsumowując dotychczasowe badania majdanu grodu można stwierdzić, że:

W toku badań stwierdzono występowanie trzech faz osadniczych.

I - fazę najstarszą wyznacza obiekt wstępnie określony jako jama, której zawartość stanowiły grudki polepy przepalanej oraz ceramika ręcznie lepiąca prawdopodobnie kultury lendzielskiej. Nie można wykluczyć związków tego obiektu z kurhanami w pobliskim Miernowie i Kolosach.

II - do fazy młodszej należą warstwy zawierające materiał wczesnośredniowieczny - XI-XII-wieczny /głównie ceramika/. Odsłonięto tu pozostałości

zabudowania gospodarczego o konstrukcji plecionkowej, rysujące się jako wąskie /około 20 cm/ zagłębienie wypełnione lessem przemieszonym ze zbutwiałym drewnem, pochodzącym z gałęzi użytych jako plecionka. Poniżej, w obrębie prostokątnego zarysu ścian odsłonięto 10 kołków o średnicy 10-15 cm, długości 40-60 cm wypełnionych próchnem. Dolne partie kołków częściowo znajdowały się w warstwie humusu pierwotnego, przykrywającego jamę lendzielską. Wnętrze zabudowania gospodarczego stanowił silnie zбиты less z drobnymi wtrętami próchnicy. W pobliżu jednego z kołków znajdował się fragment nieokreślonego przedmiotu żelaznego bardzo skorodowanego. Wskutek zniszczenia owego zabudowania nie zachowały się jego wyższe partie. Rozstrzygnięcie kwestii, czy budowla ta jest związana z osadnictwem przedgrodowym, z okresu wznoszenia grodu czy stanowi pierwszą fazę istnienia grodu może rozstrzygnąć opracowanie materiału.

III - fazę najmłodszą wyznaczają warstwy zawierające materiał ze schyłku XIII i XIV w. Są to poza ceramiką groty beltów kuszy, grot włóczni, grzebień kościany i dość dobrze zachowana ostroga z gwiazdką. XIV-wieczny poziom użytkowania stanowi cienka - 10-20 cm miąższości - warstwa jasno-brunatnej próchnicy przemieszanej z lessem występująca na przestrzeni wszystkich badanych wykopów. Większość materiału zabytkowego pochodzi właśnie z tej warstwy. Ponad nimi znajduje się gruba, miejscami dochodząca do ponad 0,5 m warstwa gruzu wapiennego. W jednym tylko miejscu - w północnej części majdanu - odsłonięto fragment fundamentu /zameczku? / wzniesionego z łamanego wapienia pełczyskiego. Fundament /długość odsłoniętej części - 4 m, szerokość - 90 i wysokość 50-70 cm/ przebiega w kierunku z północnego wschodu na południowy zachód. W odsłoniętej partii muru kamienie wapienne spajano lessem, nie można jednak wykluczyć możliwości wystąpienia zaprawy, zwłaszcza, że w rozsypisku kamiennym stwierdzono obecność wapna.

W świetle badań dotychczasowych wydaje się, że budynek ten został wzniesiony w XIV w. Wskazuje na to ceramika i przedmioty żelazne datowane na XIV w. wydobyte z warstwy, w obrębie której odsłonięto fundament, a ponadto poziom występowania fundamentu i warstwa wyznaczająca poziom osadniczy XIV-wieczny znajdują się na tej samej głębokości. Poza tym w pobliżu fundamentu brak wyraźnie zarysowanego poziomu osadniczego.

Rów niszczący znaczną część majdanu grodu, określony przez J. Żurawskiego jako pozostałości poszukiwać "amatora skarbów", jest okopem wojskowym pochodzącym zapewne z I wojny światowej, na co wskazuje odsłonięcie tu fragmentów drutu kolczastego, łuski i pocisku karabinowego.

Dokładne uściślenie chronologii, jak również ustalenie faz osadniczych będzie możliwe po przeprowadzeniu badań wałów obronnych. Ze względów finansowych i technicznych dalsze badania nie były możliwe, niemniej jednak materiał z badań dotychczasowych znajduje się w opracowaniu i zostanie opublikowany w formie monografii.

PLANKI, gm. Zbójna
woj. łomżyńskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził dr Ryszard F. Mazurowski.
Finansował WKZ woj. łomżyńskiego - za pośred-